

Bağımsızlık ve Demokrasi Mücadelesinde halkevi

- » 15-16 Haziran
- » Soda İşçileri
- » Çocuklara İlişkin
- » Yapay Kültürle Mücadele
- » Enver Gökçe

SAYI : 7

HALKEVLERİ YAYIN ORGANI

TEMMUZ 1979

başyazı

Çıkmazdaki Bunalım ve Kısır Döngü

Ahmet YILDIZ
Halkevleri Genel Başkanı

Türkiye bugün, dış güçlerin güdümünde oluşturulan kısır döngülü çıkmazları aşmaya çalışırken, iç-dış sömürücü güçlerin en çirkin komploları ile, soluğu kestirmek istenen bir ülkedir.

Evrensel oluşumların da yansıması ve insan onuruna yarasız çağel bir düzenin kurulmasını bir yaşamsal tehlike sayımların uğraşları ile oluşan bunalımın durumu doğru tanımlama koymama ve konularını da kabul etmemekteki inatlı direniş, çıkmazımızı süregelenleştirip gerçek bir kısır döngüye dönmüştür.

Halkımıza yaşamı zehir eden can güvensizliği, ekonomiyi bunalım ve siyasal çirkinlikler, yapısal, sistemsel, kafasız ve ahlaksal bozukluklardan kaynaklanmakta ve iç-dış karantlık-sömürücü güçler de, bu çürümüşlüklerden alabildiğine yararlanarak, üç yönlü bir çözümlü sürecini oluşturup yaşamaktadırlar :

1. Birlikte oluşturduğu siyasal rejimin temel ilkeleri ile (eşitlik, adalet, özgürlük...) açık bir çatışma halinde bulunan kapitalizmin arzulanlık hali olan tekelçiliğe, kudurganlığı ile emperyalizme ve piç doğurması ile faşizme dönüşen biçimlerinin üçü birden, ülkenizin üzerine üşmüşlerdir.

Bu üç beladan o uşan «KARABASAN» in bekliliğini yapacak faşist cinayet aletleri de, açık kamplarda, devlet koruyuculuğu ile eğitilmiş, silbilmamları sağlanmış, devlet aygıtına yerleştirilmiş, devlet gücü ile desteklenmiş ve T.B.M.M kürsülerinden de yüreklendirilmiştir. Böyle bir komploya hiç bir iktidar alet olmamıştır. Bizde faşizme, al-tın dönemini yaratıntar, ne denli övünsele azdır.

2. Türkiyeyi kapitalist emperyalizmin güdümünden çıkarmış halde tutmak için, 2-3 yılda, kısa süreli borçlar otuz ve tüm dış borçlar da altıkat (Faizler ile birlikte 18 milyar dolar) arttırdı. Bu bataklıkçı ustaları olan emperyalist-kapitalist örgütler (IMF, OECD, Bankalar ve patronları ABD), çıkışı da sağlayacakları umudu ile, çıkmazları süregelenleştirici ve ipoteklerine güvenceler sağlayıcı reçetelerinin ceremesini de emekçi halkımıza (devalüasyon, zam, düşük taban fiyat, ücret dondurma...) çekirmek için hükümeti de sık boğaz etmekte. Hükümet te, çıkmaza oluşturanların yardımları ile ve devlet aygıtı ile siyasal örgütlerdeki onlara uyumlu kâfaların etkisinde, çıkışı sağlamaya çalışmaktadır.

3. T.B.M.M. ni çalıştırmamak, insana yakışmayacak sülele kürsülere saldırarak, uluslararası polis örgütünün de iderini aradığı kişilerin sabıcciliklerini, devlet dolandırıcılığının hesabını vermektan kaçınmak, açılan «Mebus Pazarı» ni açık arttırmaya dönüştürüp insanları çürüterek tut-saklamak ve T.B.M.M. deki namuslu sesleri boğmak isteyenlerin oluşturduğu utanç tablolarının aktörleri, utanma duygularını çoktan yatırmışlardır. Bu aktörler, iyile kötü-yü, gerçekte yalanı, haklı ile haksızı, hursuzla namusluyu ayırt edilemez hale sokarak, kendi çirkinliklerinin de güç ayırt edilebileceği bir bulanıklık yaratmaya çalışıyorlar.

Evrensel kapitalizmin ve emperyalist güçlerle çimimizdeki uzantılarının sürdürülmesine yaşamsal önem verdikleri ya-pı ve sistemden kaynaklanan çirkinliklerden ve halkımızın üstüne çöken «KARABASAN» dan arınabilmesinin birlikli yo-lu, tüm ilericî-dövrmeç-halkçı güçlerin eylem ve güç birli-ginden geçer.

Böyle bir savaşında, her kez gerçek yerini almıştır. Halkevleri böyle bir çağrıyı, nitelik ve amaçlarının savsak-lanamaz bir gereği sayar.

Tokyo Doruğu toplandı

Doruğa katılan kapitalist dünyanın yedi büyüğü (ABD, Almanya, Fransa, İngiltere, Kanada, İtalya ve Japonya) ve AET temsilsizi güttine derinleşen ekonomik bunalımın çözümlü ve bu doğrultuda işbirliği konularında görüşüyorlar.

Daha önce 1975'te toplanan ilk «doruk toplantısı»nın da gündemi aynı konulardan oluşuyordu: enerji ve petrol. Ancak o günlerden bugüne kalıcı bir çözüm geliştirilemediği, sorunların kapitalist sistemin içinde yatıştığını bir kanıtı olarak gösteriliyor. Bu kez de Tokyo'da toplanan liderlerin, sorunun kaynağında çözümünden çok, enerji bunalımını ülkelerinde nasıl yansıttıklarını bildiriyorlar.

Çeşitli gündemler, liderlerce getirilecek «geçici» çözümlerini, henüz kâr hadlerinde doyum sağlamamış olan petrol tekelinin kârlarını kısıtlamaktan çok, kapitalist sistemin tüm bozukluklarının, aksaklıklarının ceremesini çeken emekçi yığınların başında patlayacağına, ücret dondurmaları, yeni vergiler, fiyat artışları biçiminde yaşama geçeceğini öne sürüyorlar. 1975 doruğunun bugüne değin bir çözüm getirememiş olması, ikinci bir doruğa gereksinim duyulması bu yorumların en büyük dayanağı.

Sanayileşmiş kapitalist ülkeler örgütü olan OECD, Haziran ayı içinde yaptığı başkanlar toplantısından sonra, yaşam standartlarının kaçınılmaz olarak düşüleceğini, işçi örgütlerinin sorunu farklı boyutlara ulaştırmamak için «anlaşılı» olmaları gerektiğini bildirmiştir. Ücret artış taleplerinin, açmazları derinleştireceği de ayrıca vurgulanmıştır. Tokyo Doruğu'nda, OECD bildirimindeki farklı boyutların neler olabileceğinin de tartışacağı sanılıyor.

Olağanüstü güvenlik önlemleri altında başlayan «Tokyo Doruğu», artık altın çağını geride bırakan dünya kapitalist sisteminin çeşitli açmazlarını tartışmak üzere toplandı. Doruğun başlıca gündemini «enerji sorunu» oluşturuyor.

Faşist saldırılar karşısında demokratik haklarımızı ve can güvenliğimizi savunalım !

Faşizme karşı çok yönlü mücadelenin görevleriyle, bu görevlerin hayata geçirilmesinin hayati önem taşıdığı, bir dönemi yaşıyoruz.

Faşizm kanlı baskın ve saldırılarıyla bir yandan yeni mevziler elde etmek ve halk yığınları arasında etkisini arttırmak, diğer yandan işçi sınıfına, demokratik ve yurtsever güçlere, tümüyle halka karşı yöneltecekleri baskı ve şiddet politikasına uygun ortam hazırlamak uğraşında içindedir.

Faşizm kudurmuş bir hayvan gibi saldırıyor sadece günlük gazeteleri karıştırmak bile, bu gerçeği görmemize yetiyor. Hergün gittikçe yoğunlaşan faşist terör devrimcileri, yurtseverleri, demokratları, kitlelerin demokratik örgütlerini —Halkevleri, TOB-DER, SENDİKALAR— hedef alıyor. Haziran'ın son haftasında bakıldığında onlarca TOB-DER ve HALKEVİ üyesinin katledildiği ve örgütlerinin saldırıya uğradığı görülmektedir.

Bütün bu katliamların amacı meydan temizlemek, faşizmin ölümlüğü engelleri ortadan kaldırmak, tüm emekçi halkın eli kolu bağlı sessiz köleliğine haline getirmektir.

Faşist terör dalgası koca bir demokrat (!) kamuoyunun ölüm sessizliği altında; dinmek bilmiyor. Gündelik bir olay haline getirilmeye çalışılan, meşurlaştırmak istenen bu katliamlar karşısında asla sessiz kalmamalıdır. Faşizmin ci nayetleri karşısında susmak, öncelikle faşizme cesaret verir. Sonra ve bundan daha önemlisi faşizmin kitleleri sindirme, pasifize etme amacına yardım eder. Faşist cinayetler karşısında korkmak, sinmek, ölü gibi sessiz durmak faşizme hizmet eder. Susmak cinayete ortak olmak anlamı taşır.

Faşist saldırıların karşısında artık namuslu olmak yetmemektedir. Namusun mühenk taşında mücadele gerekmektedir. Faşizm döneminde namusun mühenk taşı, ona karşı alınır tavidir. Demokratik haklara, mevzilere sahip çıkma, yaşama hakkı için mücadele etme, can güvenliğini kendi olanaklarımızla sağlamaktır.

Evet faşistlerin kanlı saldırıları ve cinayetleri günlük gazetelerin kanksanmış haberleri arasında yer alırken, her geçen gün bir fabrika, kasaba, okul faşizmin insanlık dışı

vahşet örneklerine sergilenirken, grevci işçi, topraksız köylü, yurtsever öğretmen, memur teknik eleman ve gençlik katledilirken sessiz kalmamalıdır.

Faşist saldırılar karşısında demokratik haklarımızı ve can güvenliğimizi savunmalıyız.

Bugün meyru müdafaa yalnız bir hak değil, aynı zamanda bir görevdir. Hiçbir aйдatmacı bu müdafaa hakkını halkın elinden alamaz !

GÖZE GÖZ DİŞE DİŞ

Haydi
Ha
Kardaş
Yürü
El
Ele
Halay
Çeker
Gibi
Yürü
Mavilim
Kostak
Kostak
Göze
Göz
Dişe
Diş
Ve
Kısa
Kısa
Yürü de
Şu
İşler
Bitsin
Hay
Babey
Allahına
Yürü..

Enver GÖKÇE

15-16 Haziran

**Sınıfının
mücadele tarihindeki
olayları gözardı
eden işçi
sınıf bilincine
sahip olamaz !**

15-16 Haziran direnişi işçi sınıfının tarihi içinde anlam-
lı bir yer tutar.

Anımsanacağı gibi 1970'lerde ememen sınıfların sömürü
düzeni çeşitli sorunlarla karşı karşıya kalmış ve derin bir
bunalıma düşmüştü.

Bunalım süreci giderek derinleşirken, ememen sınıfların
karşısında işçi sınıfı ve emekçi halkın muhalefeti gittikçe
yoğunlaşmış 1970 yıllarında sömürü düzenini sarsar bir bo-
yuta ulaşmıştı.

Toprak işgalleri ve grevlerin yüklediği okullarda boy-
kolların hızla geliştiği ve tüm toplumu sarsmaya başlayan
siyasal olayların yoğunlaştığı bu dönemde, ABD Emper-
yalizmi ve yerli işbirlikçi tekelci burjuvaz gelişen toplu-
sal muhalefete karşı ve işine düşüğü bunalımdan sıyrılma
yolları aradı.

Grevler ve toprak işgalleri, okullarda Devrimci Gençli-
ğin mücadelesi sert tedbir yöntemleri ile önlenilmeğe ça-
lışıldı.

Tüm bu uygulamalar emekçi halkımızın oldukça sınırlı
kazanılmış haklarını geri almaktan başka birşey değildi.

Tekelci burjuvazi, işçilerin ekonomik-demokratik, da-
ha yüksek ücret ve sosyal haklar mücadelesinin kazanacağı
siyasal boyutları önlemek, zamanın hükümeti kanalıyla
Devrimci işçilerin örgütü DISKİ'ni, gelişiminin daha başlan-
gıcında yok etmek için 274 ve 275 sayılı toplu sözleşme grev
-lokavt ve sendikalaş yasalarda gerici değişiklikler getiren
bir tasarı hazırlayarak parlamentoya sundu.

İşçi sınıfı sermayenin bu tuzağına 15-16 Haziran direni-
şiyle cevap verdi.

15 Haziran'da işyerlerinde üstüni durdurarak yürüyüş-
ler biçiminde başlayan direnişe Demir Düküm, Sungur'lar,
AEG, Rabak, Otosan, Erka, Uzel, Vinylex, Philips, Arçelik,
Singer, Grundik, Simko, ECA, Ayyaz, Türk Kablo, Eternit,
Akasan, Cibali Tekel Kutu, Haymak, Derbey, Gıslaved, Bo-
rusan, Vita, DMO, Esaş, Koruma Tarım İlaçları, Mucla
Akü, Nobel, Şakir Zümrüt işçileri onbinleri aşkın bir şekil-
de katıldılar.

Aynı işyerlerinden, aynı iş kollarından, aynı sendikalar-
dan, farklı düşüncelere sahip işçiler ortak sınıfsal çıkarları
için birleşiyor, işçi sınıfının eylem birliğini oluşturluyorlardı.

İstanbul'da İrmit'te işçiler fabrikalardan, sokaklara dö-
külüp Taksim'e doğru yürüyüşe geçtikten sonra polisyile,
askeriyile karşılarında devleti buldular.

Ancak çaylar, dereler gibi birleşen çoğalan işçi yığınla-
rının yürüyüşü engellenemedi.

15 Haziran'da 70 bin işçi, 16 Haziranda yüzbinler oldu.

Ve Türkiye İşçi Sınıfı tüm engellemelere rağmen, on-
larca yaralı ve üç şehit vererek Taksim'e doğru yürüyüşü
sürdü. Burjuvazi iki yakadan gelen işçilerin birleşmesini
önlemek için vapurları seferden kaldırdı, köprüleri açtı.
Her türlü grev, yürüyüş, miting, gösteri ve toplantılar ya-
salandı. İşçi sınıfı gücünü gösteriyordu. İstanbul ve İz-
mit'te sıkıyönetim ilan edilerek, işçi sınıfının devrimci ey-
lemi önlenilmeğe çalışıldı.

Ancak bunun yanı sıra burjuvazi, işçi sınıfı karşısında
gerililerle 274-275 sayılı yasalarda değişiklik öneren tassa-
rısını geri çekti.

15-16 Haziran eylemi işçi sınıfının gücünü dosta düş-
mana gösteren büyük bir deney oldu.

Ve bugün bizler 15-16 Haziran direnişinin dokuzuncu
yıldönümünde, faşizme karşı aktif bir mücadele sürdürür-
sek, ancak o zaman, 15-16 Haziran'ın bir mücadele günü ola-
rak yaşatmış olacağız.

15-16 Haziran burjuvazinin kabullediği sıradan bir kut-
lama değil, sömürüye, faşizme, artan ekonomik ve siyasal
baskılara karşı gerçek bir mücadele günü olmalıdır!

Soda İşçilerinin grevi ve arkasındaki gerçekleri !

Mersin Soda Sanayii A.Ş. de 8 Ağustos 1978'de DISK'e
bağlı Petkim İş Sendikasında örgütlenmiş işçiler, toplu sözleş-
me görüşmeleri anlaşmazlıkla sonuçlandığı için greve
gittiler. Bu grev'e birlikte fabrikada görevli 21 teknik ele-
manda, sendikaya üye olarak greve katıldılar.

Soda işvereni basında geniş bir biçimde yer alan açık-
lamalarının yanı sıra, büyük mallı olanaklarını kullanarak
gazetelere verdikleri ilanlarla (TÜSIAD'ın verdiği son ilan-
lar gibi) olayı çarpıtıp, kamuoyunda haklılık kazanmaya ça-
lıştılar.

Oysa olay hiç de işverenin ilanlarındaki gibi değildi.
25 Aralık 1978 tarihinde Bakanlar Kurulu, grevi ülkenin
sağlığını tehdit ettiği gerekçesiyle önce bir ay, sonra iki ay
erteledi.

Olaylar bu erteleme kararıyla yepyeni boyutlar kazandı.
Grevle birlikte başlayan bir soda kaçakçılığı, erteleme ka-
rarından sonra bazı çevrelerin pek işine yaradı. Daha sonra
işveren fabrikada üretim yapılmaması için gerekli bütün
koşulları sağlıyor, bunun sorumlusu olarak grevci işçi ve
mühendisleri gösteriyor ve ilan ettiği lokavt sonucu tüm
işçi ve teknik elemanları işten atıyordu. Ve basında tekelci
güç ve nüfuzlarını kullanarak «demokrasinin esenliği» üs-
tüne nutuklar atıp, çok masum görünen ifadelerle kamuoyu-
nu yanıltmaya, çalışanları birbirine düşürmeye çalışıyordu.
Buna karşılık soda çalışanlarının haklı sesi basında kalın
tekelci duvarlarla karşılaşıyordu.

İŞVEREN NEDEN BU KADAR İSRAR EDİYOR ?

Soda olayında işvereni burjuva yasalarının bile sınırları
çısına anti-demokratik baskı ve önlemler almaya zorlayan,
toplu sözleşme ile gelecek parasa: yük değil, işçi teknişyen
-mühendis kitlesinin örnek dayanışmasında sezinlediği doğ-
ru ve gelişmekte olan devrimci özdür.

SODA SANAYİNİN KISA ÖYKÜSÜ

Mersin Soda Fabrikası, 1975 yılında (İş Bankası % 40
ve Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş. % 39 hisse ile en
büyük iki ortak.) üretime başladı.

Soda bugün en çok cam sanayisinde kullanılmaktadır. Nite-cam sanayisinde tekel ödemeler, soda sanayisinde de tekel durumundadırlar. Soda sanayisinin bugünkü üretimi, yurtiçi gereksinimini karşılayacak düzeydedir. Buna karşın 1979 y. nda önce ihracat, sonra da gene aynı kuruluş tarafından ihaleli yola girilmiştir. 1100 TL/ton fiyatla yapılan ihracata karşılık ithalat 2.100 TL/ton fiyatla yapılmıştır.

Burada oynanan oyun çok yönlüdür. Şirket, bu ihracat için % 15 ihracatta vergi indisi almaktadır. Böylece ürünü düşük fiyatla ihrac etmekten gelen bir kazanç olmaktadır. Ayrıca yurt içi üretimde tekel durumunda olduğu için fiyatlarla istediği gibi oynayarak yurtiçi fiyatlarını yükseltmektedir. Ama şirket asıl varlığını yurtiçi içinde sağlamaktadır. 1978 yılında Soda Sanayisinin yurtiçi içinde soda satış fiyatı 4.100 TL/ton iken, aynı yıl şirket sodayı 2.100 TL/ton fiyatla ihale etmiş ve aradaki fark soda patronunun kasasına girmiştir. Bundan dolayı soda çalışanların ve emekçi halkımızın şu sorulara yanıt istemesi en doğal hakkıdır.

1978 yılı soda ithalat-ihracat miktarlarına baktığımızda ve 1978 yılında soda fabrikasının yarım yıl çalıştığını düşündüğümüzde, sadece şişe-cam sanayisinin 1978 yılında tükettiği 100.000 ton sodanın nereden ve ne şekilde sağlandığı gazetelere verdikleri milyonluk ilanlar ve 3 Nisan tarihli haber ajanslarının verdiği şu haberin cevabı verilmek zorundadır.

«Sanayi Bakanlığı 469 çalışanın işten çıkarıldığı Mersin Soda Sanayisine iki yeni teşvik beğesi verdi. Her ikisi de 1979 yılının ilk yarısında başlayacak olan yatırımlara % 100 gümrük başıtklığı, % 30 oranında ise yatırım indirimi kolaylıkları sağlanmıştır.» Soda Sanayisinin iki yeni yatırım için tamamlanan gümrük muafiyeti ve yatırım indirimi kolaylıkları 100.450.000 liraya bulunmaktadır.

Bu grevle büyük tekeller haksız kazançlar ve büyük vargular vurmakta, soda çalışanlarını ve emekçi halkımızı açlık ve sefaletle bırakmaktadır.

Bütün bu gerçekler ışığında soda işçilerinin haklı grevi mutlaka başarıya ulaşacaktır. İşçi-Teknik eleman dericimi dayanışması yükselcektir.

Bu anlayışla demokrasiyenin yana güçlerin, gerek soda olayı özelinde, gerekse genel anlamda bağımsızlık-demokrasi mücadelesinde başarıya ulaşacaklarına inanıyoruz.

Kaynak: TMMOB Kimya Mühendisleri Odası «Soda Olayı» raporu

ÖRGÜTSEL HABERLER

TÜRKALİ KÖYÜNE SALDIRAN FAŞİSTLERİ KÖY HALKI KOVALADI!

Zonguldak — Geçtiğimiz Mayıs ayı içerisinde bir grup faşist tarafından Kilimli Halkevine bağlı Türkali Halkodası saldırıya uğramış ve Halkodasının camları kırılarak mod di hasar meydana getirilmiştir.

Edinilen bilgiye göre Türkali'ye giden ve aralarında Akademi öğrencilerinin bir kısmında bulunduğu bir grup Nazım Durmaz, İsmail Kılıç, Şaban Taşkıran ve Ahmet Aktaş adlı kişilerin konuşu olarak önce komando eğitimi yapmışlardır.

Daha sonra köy içine giren saldırganlar marşlar söylemeye, sloganlar atmağa ve sağa sola taş yağdırmaya başlamışlar. Ancak Halkodasının öncülüğünde faşistlere teslimiyeti değil mücadeleyi gündeme getiren kadın-erkek tüm köy halkı faşistleri köy dışına kadar kovalamışlardır.

Olaylardan sonra yapılan açıklamada ülkücü-faşistlerin A.P.'li köy muhtar tarafından desteklenildiği ve saldırganların kim

likleri Zonguldak Cumhuriyet Savcılığına bildirilmesine rağmen cezalandırılmadığına değinilmiş ve «Belli amaçlara yönelik bu tür saldırıların kendilerini yitirmeyeceği» be bildirilmiştir.

— İsmetpaşa Halkodası tarafından düzenlenen, bölgedeki Anti-faşist gençliğin birlikteliğini sağlamak ve gençler arasındaki kardeşliği güçlendirmek için yaklaşık 20 takımın katıldığı futbol turnuvası sürmektedir.

— Çalışanlar Halkevi tarafından geçtiğimiz hafta bölgedeki 43 çocuk sünnet ettirilmiştir. Tüm bölge halkının katıldığı sünnet düğününde Halkoyunları gösteri yapmış ve coşkun türküler söylenmiştir. Sünnet düğününde yapılan konuşmalarda İMF'yle yapılan «iyi niyet anlaşması» en son yapılan zamlar eleştirilmiştir ve faşizme karşı örgütlü mücadelenin önemi vurgulanmıştır.

Rize Çay Festivalinde Halkoyunları Topluluğu Genel Merkezi başarıyla temsil etti.

Adapazarı Halkevi ve Adapazarı Belediyesi'nin ortaklaşa düzenledikleri «Adapazarı Kurtuluş Şenliği» üç gün sürmüştür.

— 23.ü.1979 Cumartesi günü yapılan M.Y.K. toplantısında Derince - HE'vi, İzmir HE'ne bağlı Balıkuşu - Şavşat - HE'ne bağlı Çamlıca - Kurmu - HE'ne bağlı Eskiçökdeğirmen-HO larının açılması için yetki verilmiştir.

Gazetemiz Güçleniyor!..

«HALKEVİ GAZETESİ» daha geniş çevrelere ulaşmağa başladı.

Şubelere ve demokratik kitle örgütlerine ulaşan «HALKEVİ» okuyucularından büyük bir destek görüyor.

Şubelerimizden Tepecik HE - 20, GAZİANTEP HE - 100, İzmir HE-30, Nallihan HE-30, Çay HE 30, Altıntaş HE-10, İmranlı HE - 5, Antakya HE - 30, Dikmen HE - 50 adet her sayıdan gönderilmesini istedikler.

«HALKEVİ»ni
BİRLİKTE
GÜÇLENDİRECEĞİZ.

HALKEVLERİ Genel Merkezi Tarafından Yayınlanır

SAHİBİ : HALKEVLERİ adına Ahmet YILDIZ

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: Özkan YILDIRIM

FİYATI : 500 Kr.

YAZISMA ADRESİ : İnkilâp Mah. Fırat Sokak No : 4
(Ankara Valiliği arkası) Ulus-ANK.
Tel : 24 37 11 - 10 60 79

BASILDIĞI YER : HALKEVLERİ Basımevi/Tel : 17 65 53

Ergenlik çağındaki, çocuklara sunulan edebiyatın biçim ve içeriği

Gülşen KURULAR

Ergenlik çağı, çocuklukla gençlik yaşı arasındaki geçiş dönemi, ya da çocukluğun son aşaması kabul edilebilir. Kesin olmamakla birlikte 11 - 15 yaşları arasında kapsayan dönemdir, denebilir. Bu yaşta çocukların edebiyat ilgilerini inceleme konusu yapmamız rastgele bir girişim değildir. Çünkü çocukluğun bu dönemi diğer sanat dallarında olduğu gibi edebiyatta da en çok ilgi duyulan bir arama ve seçme dönemidir.

ERGENLİK ÇAĞININ ÖZELLİKLERİ

Ergenlik çağına varan çocukların edebiyat ilgilerini ya da ilişkilerini irdelemekten önce bu yaş grubunun duygusal, toplumsal ve düşünsel yapısını kısaca anımsatmak yararlı olur.

Ergenlik çağına varan çocuk kendisini büyük görmeye başlar ve kendisi ne büyümüş gibi davranılmasını isteyerek ailesine karşı bağımsızlığını ve özgürlüğünü kullanmak eğilimindedir. Davranışları ve yaptıklarını çevresinin dikkatini üzerine çekmeye çalışır. Giderek çevresinin dışındaki dünya ile de ilgilenmeye ve dünyayı anlamaya merak salar. Kuramsal konulara karşı ilgisi çoğalır. Savaşlar, serüvenler ilgi alanı içindedir. Ailesinin kendisine olduğu kadar arkadaşlarına ve arkadaşlıklarına önem vermelerini ister. Bazen büyüklerin sahip oldukları ayrıcalıkları elde etmek ister ama o sorumluluğu yüklenmekten yana değildir. Bu yaşta çocuklar anne-babalarının düşüncelerini beğenmeye başlar ve otoriteye tabi olmaktan hoşlanmazlar. Burjuvazi çocukların bu yaşlardaki davranışlarına «yeni yetmelik buharı» adını vermiştir. Gerçekten bu, çocuğun hayatında belirli bir kişilik kazanma sürecidir. Nitekim çocuğun bu yaşlardaki his hayatı karmakarışık

bir hal alır. His hayatında gecci ümitler, korkular ve ilhamlar yatar. Cinsel konulara ilgi bu yaşlarda başlar, karşı cinsler bu devrede daha çok fark edilir. Ergenlik çağı hayal kurmanın yoğunlaştığı devredir. Bu dönem zekânın da gelişme çağıdır. Çağınım, kıyaslama ve öngörü yetenekleri hızla bir gelişim içindedir. Neden - sonuç ilişkilerini araştırma ve merak etme bu aşamada gelişir. Çocuk bu yaşta soyut ve mantıklı düşünme yeteneğinin geliştiği. Sorunları sözle, tartışma ile çözümleme eğilimindedir. Çevresi ve dünya ile ilgili çok şey bilmeye gereksinime duyar. Bu yaşta çocukların belleği güçlü, duygusal izlenimleri keskin, hayal güçleri zengindir. Hızlı bedensel gelişim düşünce yapısı ve gelişimini etkiler. Çocuklar bu yaşta kitaba karşı büyük ilgi duyarlar. Okudukları gördükleri şeylerden çok etkilenirler. Bu yaş şiire müziğe ve sanatın diğer dallarına en çok ilgi duyulan aşamadır. Ergenlik çağına olgunlaşmaya başladığı yaşlarda çocukların sosyal, siyasal, ekonomik sorunlara karşı ilgileri daha büyük oranda çoğalır.

İşte edebiyata karşı ilgilerini ve ilişkilerini incelemek istediğimiz ergenlik çağındaki çocukların ruhsal, toplumsal ve düşünsel yapıları özet olarak böyledir.

ÇOCUK EDEBİYATI ALANININ BU GÜNÜK DURUMU

Edebi türler insanlara haz, mutluluk, heyecan, bilgi verme, onları olaylar içinde yetiştirme, geçmiş deneyimlerden yararlandırma işlevini üstlenirler. Bu görevleri ile bir ideolojiden kaynaklanırlar. Eğer ideoloji basit bir anlamla siyasal, hükümsal, ahlaksal, sanatsal ve felsefi görüşler sistemi ise, sömürsün sınıf ile sömürülen sınıfların ideolojileri farklıdır, demektir. Dolay-

ısıyla bir edebi türün içeriğini kapsayan ideolojisi onu yazanın ideolojisini taşır. Söylemek gerekir ki bugün çocuk edebiyatı piyasasını işgal eden kitapların % 80'i egemen sınıfın ideolojisini taşıyan yapıtlardır. Aslında burjuva yazarlar, büyükler için oluşturdukları edebiyatta olduğu gibi çocuk edebiyatında da neyin daha çok ilgi çekeceğini biliyorlar. Bu yüzden kitaplarında, iyi - kötü, güçlü - güçsüz, nankör - yardımsever, güzel çirkin, yaşlı - genç gibi payay çelişkileri ardıcıl işleyip duruyorlar. Böylece temel sınıfsal çelişkiliyi gizlemeyi amaçlamaktadırlar. Çünkü

zengin birinin gözüne girmek gibi saptırıcı, şaşırtıcı sonuçlar işlerler. Yoksulluğun üretim tarzına, yani alt yapıya, ekonomik ilişkilere bağlı bir olay olduğunu, çözümün ise yine üretim tarzının değişmesine bağlı bulunduğunu sürekli gözardı ederler «Beş parmağın beşi bir olur mu?» sözü çocukları uyutmak için sunulan edebiyat türlerinde baş örnektir.

Nitekim ergenlik çağındaki bin çocuk arasında yapılan bir ankette en çok okunan 100 kitabın 52'si burjuva yazarlarına ait olduğu tesbit edildi. Bu yazarların kitapları bireyciliği, ırkçılığı, şoven duy-

tapma çağıdır» diyor ve edebiyat ürünlerini buna göre düzenleyerek çocuk edebiyatı pazarına sürüyorlar. Örneğin devlere, zalimlere karşı kişisel çıkarlar, serüvenler oluşturup hayali kahramanlar yaratıyor, böylece gerçekçi gizlemeğe çalışıyorlar.

Doğrusunu söylemek gerekirse burjuva yazarları, eğitimcileri çocuk psikolojisini ve gelişim evrelerini iyi bilerek, buna göre edebi türlerini, örneğin fotoroman ve çizgi romanlarını bütün propaganda araçlarını kullanarak piyasaya sürüyorlar. Ergenlik çağındaki çocukların cinsel ilgileri, burjuvazi tarafından kör amacıyla, oh-

bu konular işlenirken sömürünün, bağımlılığının, tutuculuğun, ezilmişliğin kader olduğu özellikle vurgulanmaktadır. Bunun yanında «ekmek yediğin kapağı küfretme», «eski köye yeni adet girmez» gibi atasözleri ile simgelenen burjuva ideolojisi acı, göz yaş, talihsizlik ve çaresizlikle beslenerek verilir. Bu yapıtlardan çözüm gösterenler de yoksulluktan kurtulmanın çaresi olarak zengin bir adama sadık bir hizmetçi olmak, ya da kızı ile evlenmek veya

guları, savaşçılığı, uysallığı temel düşünce olarak işlemekte ve çocuğu kendi sınıfına yabancılaştırmaktadır. Bunun gibi hemen her yerde en çok okunan roman «Pollyanna»dır. Hani şu iyimserlik yutturmacası adı altında sömürü düzeni, açlığı meşurlaştıran, kabul edilebilir bir olay halinde sunan burjuva ideolojisinin dünya çocukları için sunduğu başucu romanı.

Burjuva eğitimcileri ergenlik çağı için «bu çağ çocukların kahramanlara

laksızca istismar edilmekte, piyasa baldir-bacak resimleri dolu dergiler, pespaye kitaplarla doludurulmaktadır.

Çocuk edebiyatı alanı burjuvanın elinden alınmalıdır!

NELER YAPILABİLİR :

Bu yaş çocuklarının algılanmasına elverişli ve etkili sınıfların ideolojisini işleyen edebiyat nasıl olmalıdır. Bu türler çocuklara nasıl ulaşacaktır. Bu pazara nasıl girecektir.

a) İlerici Çocuk Edebiyatının İçeriği

Bizim sözünü ettiğimiz ergenlik çağına ulaşan çocukların ilgi duydukları edebiyatın içeriği, şu özelliklerle sıralanabilir.

1 — Konular çocuğun yakın çevresinden seçilmeli ve giderek daha geniş çevre ile bağlantılı kılınmalıdır.

2 — Bu yayınlarda çocuk «neden, nicin, nasıl» sorularına çekilmeli ve neden - sonuç ilişkisini gösterme itilmelidir.

3 — Davlere, zalimlere karşı birlikte, örgütlü karşı çıkılabildiği işlenmelidir.

4 — Milli gurur, ulusal düşmanlığı, cengaverlik gibi çağ dışı düşünceler yerine Çocuk Hakları Beyannamesi ve Helsinki Sonuç Belgesi'nde vurgulanan barış, kardeşlik, dostluk ve dayanışma düşüncesi işlenmelidir.

5 — Toplumun maddi yapısı ile manevi yapısı arasındaki diyalektik ilişki, yani üst yapının alt yapıdan kaynaklandığı vurgulayan ayrıntılar işlenmelidir.

6 — Hayvanları kişileştirerek verilen yapıtlarda bir sonuç ve ders verme amacı edinilmelidir.

7 — Mizah türleri bu yaşta en çok tutulan yazılardır. Bu türler çocuğa eleştirme kazanımını vermeğe yönelik olarak hazırlanmalıdır.

8 — Çocuğun hayal gücünü teşvik eden ürünler, düş yaratmayı amaçlamamalı, toplumsal gerçekle yönelmelidir.

9 — Olumlu tip her zaman yaratan güc, işçi sınıfı olarak işlenmelidir. Bu vurgulanmalıdır.

10 — Hayatın hareketliliği, dünyanın değişebilirliği, beş kardeşin beşi bir olabileceği, kaderin sosyalik olduğu ve bunun gibi bir sürü burjuva yutturmacasının zıttı olan işçi sınıfı ideolojisinin tutarlı, doğru ilkeleri çocuk edebiyatı türlerindeki özü oluşturmalıdır.

Burjuva sanatçılarının kullandığı araçların büyük çoğunluğu işçi sınıfının ideolojisini yayan türlerde de kullanılmaktadır.

b) Çocuk Edebiyatında Bicimsel Özellikler

Ergenlik çağındaki çocuklara sunulan edebi türlerde şu bicimsel özelliklere özen gösterilmelidir

1 — Bu kitaplar ders kitapları kuruluşundan amesi için diyalog cümlelerine fazla yer veren biçimde olmalıdır.

2 — Şiirde ritm, düz yazıda kısa ve özlü cümleler, dilde duruluk göz önünde bulundurulmalıdır

3 — Can sıkıcı kuru ögütler ve hazır mesajlar verilmemeli, konu, olay içinde sunulmalıdır.

4 — Uzun tasvirler ve benzetmelerden kaçınmalı bu yaşta olay ve sonuç peşinde olan çocuğun sabırsızlığı göz önünde bulundurulmalıdır.

5 — Öykü ve masallar resimlendirilerek verilirse daha çok ilgi toplar, daha kolay okunur.

6 — Harf seçiminde küçük punto yerine çocukların gözlerini bozmayacak büyüklükte punto seçilmelidir. Örneğin burjuvazi kâr amacı güttüğü için buna özen göstermiyor ve daha ortaokul çağında çocukların gözleri bozulmaktadır.

c) Çocuk Edebiyatı Pazarı :

Bugüne kadar çocuk edebiyatı dalında yapıtlarını görüştüğümüz Sabahattin Âli, Nazım Hikmet, Rifat Ilgaz, Aziz Nesin, Yaşar Kemal gibi yerli yazarlar ya da Sarmet Behrengi gibi yabancı yazarların yapıtları örgütlü bir biçimde ele alınmış ve çocuklara sistemli sunulabilmiş değildir. Düşünmek gerekir ki burjuvazi kendi yapıtları için televizyon, gazete, dergi ve Milli Eğitim Bakanlığının bütün okullara gönderilen Tebliğler Dergisi gibi tüm propaganda araçlarını kullanmaktadır. Buna karşı sömürüye, ezilmişliğe ve bağımsızlığa baş kaldıran çocuk edebiyatının yaşaması ve gelişmesi için bu dalda kooperatifleşme gibi bir örgütlenme biçimine başvurulmalıdır. Böylece çocuk edebiyatı yazarları ayakta tutulmalı, kâr amacı gütmeyen yayınevleri oluşturulmalıdır. Bu noktada ustaların kendileri adımlarında desteklenerek kitlelerin örgütlü ve yığın isteklerine yanıt veren bir çocuk edebiyatı örgütlenmelidir.

ÜÇY'de bizim, ilericilerin yapabileceği en ön-

Köylülere

Anamız birdir, aynı memeden emmişiz dostlar.

Kan kardeşiz, sizlere kanım kaynıyor.

Sizlerle beraber herk ettik toprağı.

Berberer yattık hopiste, beraber teskere aldık

Ve maniler yattık hasret için;

Gülemediysek de boşverdik beraber...

Halay mı çekmedik kolkola,

Harun mu tepmedik diz diye,

Cepken mi vermedik rüzgâra

Koyun koyuna yattık toprak duvarlarda

Sıtmayla, sığırla, davarlarla..

Daha da yattık dostlarımız daha da...

Gün gelirse eğer

Halay çeker, türkü söyler gibi yanyana

Mavzer mavzere verip de

Düşmana kurşun da atarız.

Sizlere kanım kaynıyor, yabancı değilsiniz bana...

Fransa'nın Tarbes kentinde «Nazım Hikmet Bayramı» kutlandı

TARBES — Fransa'nın güneyinde bulunan Tarbes kentinde belediyesinin girişimiyle 19-17 Haziran tarihleri arasında Nazım Hikmet Bayramı kutlanmıştır. Nazım'ın şiirlerinden esinlenerek düzenlenen bir oyunun sahneye konduğu bayram çerçevesinde ayrıca Türk ressamlarının yapıtlarından oluşan altmıştan fazla resim kapsayan bir de sergi açılmıştır. Tarbes kentinde gerçekleştirilen «Nazım Hikmet Bayramı» kapsamında ayrıca Gençlik Evi'nde, genç Türk karikatüristi Selçuk Demirel'in çizimleri de izlenmiştir.

(Cumhuriyet, 28 Haziran 1979)

nemli ve kalıcı iş çocuk edebiyatı alanını örgütlemek ve bu pazara girmek tir. Bu arada yabancı yazarların değerli yapıtlarını dilimize çevirmek ve pazarlanması da bu örgütlülük içinde düşünülmelidir.

Çocuk edebiyatı dalındaki ürünler lüks baskılar yerine 2. ve 3. hamur kâğıda basılmalı ve ucuz pazara sürülmelidir. Okullarımızda ilerici öğretmenler hala öğrencilere

hangisi kitapları solik vereceklerini bilmiyorlar. Bu alanda öyle bir örgütlenmeye gidilmelidir ki piyasaya sürülen tüm ilerici çocuk kitaplarını kapsayan kataloglar basılarak öğretmenlere yardımcı olunmalıdır. Bize göre bu alan örgütlenir, sendikalar ve mesleki kuruluşlar yardımıyla yaygınlaştırılırsa, çocuk edebiyatı dalındaki burjuva soldarı kırılabilir. O zaman değil bu alandaki

burjuva rezilliğine, televizyonda bile Baretta gibi Amerikan züppeleklerinin aylar boyu sergilenmesine Türk çocukları ve kamuoyu izin vermez. Çocuklarımız ergenlik çağında yani yönlendirilmeğe elverişli oldukları bir aşamada burjuvazinin değil bizzat mensup oldukları sınıfın yazarlarınınca beslenmeli ve kendi sınıflarına yabancılaştırılmamalıdır.

Yapay Kültürle Mücadele

Somat olmaya karşı mücadele, hiç kuşkusuz gerçekliğe karşı mücadeleden güçtür. Gerçeklik, tüm çaplılığıyla, doğruları ve yanlışlarıyla ortadadır, fakat «soyut» öyle değil. Yalnızca sözü edilir onun. Elle tutulur, gözle görülür bir nesne ortaya konmaz, gösterilemez. Helefler de, doğal olarak açık-seçik değildir ve yanıtıcı olabirler.

«Yapay Kültür» kavramı, bir soyutluğun, gerçek olmayan bir üstünlüğe sahiptir. Öykünme, ya da uyarılma (adapte) anlamlarını içinde taşır. Bir gerçekliğin, yalnızca biçiminde yapılan ufak tefek değişikliklerle bir ortamdan başka bir ortama aktarılmasında yapaylık, Yapay kültür olduğu mu, yapaylık kavramı bunların dışında da başka özellikleri kapsar. Örneğin, net ekonomik üstünlüğü sağlayamayan, ideolojisini öngördüğü ekonomik ilişkilerle bütünleşememiş bir sınıfın kültürü. Samiz, ülkemizdeki «burjuva kültüründen» söz ettiğimiz açık.

Türkiye'nin ekonomik bağımlılığından, bunun nedenlerinden söz etmek -bu yazıda- amacında değildir. Bizi, şimdi birinci planda ilgilendiren, Türkiye'nin ekonomik bağımlılığının voleybolu sonuçlardan biri, belki de en önemlisi: kültür sorunu.

Türkiye'deki ekonomik yapının karmaşıklığı (kapitalist üretimin biçiminin henüz feodalizm üzerine net bir egemenlik sağlayamaması) doğrudan kültürel oluşuma yansımaktadır. Bu, en açık biçimiyle insan ilişkilerinde kendini göstermektedir. Cüz burjuvaziye, henüz tümüyle örgütlemediği üretin ilişkileri üzerine net bir ideolojik, ulusal bir tavır geliştirememiştir. Bunun doğal nedeniyse dışa bağımlılıktan kaynaklanmaktadır. Başka bir deyişle, burjuvazinin çizdiği doğrudan emperyalist sömürü mekanizmasıyla ilintidir.

Emperyalizm, nasıl bir yöntem kullanmalıdır ki ekonomik sömürsü en az düzeyde hissedilsin, kendini en uzun yaşatabilsin? İşte, emperyalizmin kültür politikasının kaynağı. Emperyalist-kapitalist sistem, iktidarında olduğu ülkelerin yanında, uydu durumundaki ülkeleri de aynı ideolojik baskunun altına almaktadır ki sistemin kendin yeniden üretme koşulları sürekli varolsun. Ülkemizdeki burjuva kültürünün yapaylığı da, işte bu nedenden kaynaklanır. «Yapay Kültür»le mücadele güç müdür?

Soruna iki aşamada yaklaşmak gerekir :

Birincisi, gerçekten mücadele hedefi olabilecek bir yapılanma koyabilmis midir? Ülkemiz burjuvazisi? Hayır. Türkiye'de, günümüzde sınıf kültürünü yansıtan ölçüler tümüyle «yakaşık olarak tümüyle» kapitalist ülkelerle soyo-eko nomisinden uyarlanmadır. Bunun en güncel örneği televizyon yayınları -daha çok reklamlardır. Öyleyse, güncel hedefler, zaten günlük yaşamımızda vardır, karşımızdadır.

İkinci aşamaya, mücadelenin temelinde yönelmesi gereken emperyalizmin kültür politikasıdır. Ki, bu mücadele, emperyalizme karşı toptan bir mücadele sürecinden geçer. Burjuvazi ancak, ekonomik ve politik bağımlılıktan kurtulduktan sonra bir «ulusal kültür» den söz edebilir. Fakat, gerçekte bu da, kendi ideolojik baskısını meşrulaştırmaktan öte bir çaba değildir. Empeze etmek istediği kendi sınıf kültürüdür.

Birinci aşamada sözünü ettiğimiz uyarılma, en gelişmiş kapitalist ülkede bile saf bir «ulusal kültür» den söz edilemeyeceğini ortaya koyar. En açık örneği, teknolojinin önemli bir döşü olan teknolojinin «evren» ilgidir. Teknoloji ihraç veya değişimi, kapitalizmin için vazgeçilmez bir gelişimdir. Hiçbir emperyalist tekel (ülke) yoktur ki, kırsal faaliyetlerin kaynaklarına yönelik teknoloji yatırımları (alışveriş, vb.) yapmasın, uyarılıma bakmaksızın teknolojiye para desteği sağlamasın.

Söyle özetleyebiliriz : Egemenliğin henüz pekiştirilememiş olan ülkemiz burjuvazisi, ulusal bir kültürden söz edemeyeceği gibi, emperyalizmin kültür politikasının da uygulayıcısı durumundadır. Bu, yapay bir kültürü ortaya çıkarır. Yani, kapitalist ülkelere öykünmenin, tüm ilişkilerininin, tavırlarınının, düşüncesine ve yaşam biçimlerininin, üretim teknolojilerininin bu ülkelere uyarlandığı bir oluşum. Elbette ki bu yapaylık mücadele, ilişkilerin açık seçik ortada olduğu gerçeklikle mücadeleden daha zordur. Çünkü, gerçeklik karşı-tezini de somut bir biçimde ortaya koyar. Oysa ki, Türkiye burjuvazisi somut bir «ulusal kültür» koymamaktadır ortaya, koyamaz da.

Sonuçta, sözünü ettiğimiz ikinci aşama berraklaşır. Kültür sorununun çözümünün emperyalizme karşı toptan bir mücadelede düğümlendiği ki, ülkemiz yurtseverlerinin, devrimcilerinin ödet elle sarılmaları gereken -en azından tartışmaları gereken noktadır bu. Bunun dışında, kültür sorununu sale «burjuva kültürü» ne karşı mücadele görmek, bu yapay kültüre karşı-tezler önermek, ölü doğmuş bir çözüme kan veremeken başka birşey değildir.

HALKEVİ

Sinemayla ilgili Yasa çalışması konusunda birkaç not

Doç. Dr. Oğuz ONARAN

Aşağı yukarı yirmi yıldır, sinemayla ilgilenen sanat ve düşün çevrelerinde devletin sinema alanında bir şeyler yapması, iyi filmlerin yapımıyla gösterimini özendirerek önlemler olması, düzenleyici birtakım kurallar getirmesi istenir. Birkaç yıldır kötü bir iktisadi buhran içine düştüklerini gören sinemacılar da bu isteklere katıldılar. Böylelikle devletin sinema sanayiline ve sanatına ne ölçüde karışacağı, devlet yardım yapacaksa bu yardımın nasıl sağlanacağı, sanayi için alt yapının nasıl geliştirileceği, filmlerin denetiminin yapılıp yapılmayacağı gibi çok boyutlu sorularla birlikte sinema - devlet ilişkileri sorunsalı ortaya çıkmış oldu.

Bugüne kadar Türkiye'de devletin sinemayla bu anlamda bir ilişkisi olmamıştır, daha söğrusu devletin sinemaya karşı tutumu hep olumsuz olmuştur. Sinema yapıcısı biraz serüvensi, biraz «üçköğüt», sinema filmi denen bir tür «şarkılı, içkili gazino»ya benzer bir mal üreten bir kişi olarak görülmüş, sinema filmine de çaresiz katlanılması gereken ama olanaklar elverdiği ölçüde halkın korunması gereken, zararlı bir nesne olarak bakılmıştır. Bunda, sinemayla ilişkileri örgütleyecek olan bürokrasiyle sanatın, nitelikleri (gereği birbirlerine ters düşmeleri yanında, sinemacıların da kamu yönetimindeki bu görüntüye belki de farkında olmadan yavaş yavaş benzemeye başlamalarının etkisi vardır kuşkusuz.

Bütün bu olumsuz görünüme karşın, Kültür Bakanlığında bir yıldır sinemayla ilgili bir yasa hazırlama çalışması girilmiştir. Bu çalışmaya katılanlardan biri olarak bu taslahtaki genel ilkeleri özetleyeyim :

Bir kere, sinema sanatının ve sanayinin geliştirilmesi için düzenleyici, destekleyici, koruyucu her türlü önlemler almak üzere bir sinema kurumunun kurulması gereklidir. Bu kurum bir sanat dalını düzenleyeceği için siyasal iktidarların etkisinden uzakta, yani özerk olarak kurulmalıdır. Bu da ancak bu sanatı yapan kimselerin kurumun yönetiminde söz sahibi olmalarıyla gerçekleştirilebilir, yönetsel özerklik böyle sağlanabilir. Ama kurumun tam özerk olabilmesi için kendi gelir kaynakları da olması gerekir. Yalnız burada dikkat edilmesi gereken nokta, kurumu siyasal iktidarların etkisinden korumaya çalışırken «iktisadi» iktidarların etkisine açık bırakılmak, bunu da önlemeye çalışmaktır.

Bugün filmlerimiz teknik nitelikleri bakımından zayıf durumdadır. Bunun nedeni, sinema sanayinin alt yapısının (çekim alanlarının, laboratuvar için gerekli ilaçların, iyi nitelikli ham filmin, vb.) eksikliğidir. Bu yüzden bu kuruma bağlı bir de film stüdyosu olmalıdır.

İstanbul Fesvali sürüyor...

Yedi yıldan bu yana «İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı» nun girişimleriyle gerçekleştirilen İstanbul Festivali, geçen yılda olduğu gibi klasik batı müziği örneklerinin ve bu tür öykünülerek yazılmış «Türkçe» yapıtların sergilenmesiyle sürüyor. Müziğin aşırılık kazandığı bu «sanat» festivaline bu yıl, 15 ülkeden 1250 sanatçı katılıyor.

Gösteri bilelerinin yaşam standartlarının çok üzerinde satıldığı ve halka açık olduğu söylenen İstanbul Festivali'ni

Bu kurumun başlıca işlevi, sinema sanayine yardım etmektir. Ama burada hemen bir soru karşımıza çıkmaktadır : Kime, hangi filme yardım edilecektir? Amerika'yı yeniden keşfetmeye kalkmadan sinemada devlet tekelinin olmadığı Batı ülkelerine baktığımızda iki türlü yardım görürüz. (1) otomatik yardım : Her filme olmasa da belli bir miktarda üstünde gelir getiren her filme yardım (2) seçici yardım : «sanat» ölçütüyle seçilen filmlere yardım. Her ikisinin de yararlarıyla sakinlerin olmaları birlikte, bana sorarsanız, ülkemizdeki sinema sanatını geliştirmek açısından ikincinin daha yararlı olacağı kanaatindeyim. Bu yardım için gerekli paranın nasıl

düzenlenen «İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı» nun yönetimindeki kişilerden bir de sanata karşı büyük ilgisi olduğu söylenen, tanınmış Türk iş adamlarından Dr. Nejat Eczacıbaşı. Halkın sanatsal

GEVAHİR YÜREKLİLER

Zulüm
Bayraklarına
Küfrediğimiz
Çağdı
Fırat
Akardı
Munzur
İlerdi
Çiğerporem
Ve
Cevahir
Yürekliler
Daha
Sağdı
Va
Malatya
Dağlarında
Keban
Deresinde
Yaban
Kecileriyle
Seğirttim
Kurda
Kuşa
Yem
Öldüm
Ben
Halkın
Ulusuymum
Yanı
Doğdum
Yeniden
Şimdi
Mor
İşikli
Ağulu
Bır
Kenger
Diken
Öldüm
Va
Yılan
Kemliği
Boğazlara..
Döner
Ha
Dönerim
Şimdi
Altıcalar
Gibi
Düşmanın
İman
Tahtasına..

ENVER GÖKCE

(Panzerler Üstümüze
Kalkar Doğru Yayı -
1977, sf. 61)

gereksinimine büyük ölçüde cevap verdiği savunulan Festival'in, ulusalılıktan, evrenselliğe doğru bir açılıma gerçekleştirdiği de ayrıca söylenenler arasında. ■

